

COOPETITIVE STRATEGY FOR REGIONAL AIRPORTS AND HUBS

In air transport, the evolution of traffic depends upon many economic factors, and on the way in which the markets participants respond to those factors. Although airlines are the main actors, the airports are by no means passive, and their strategies will also have an impact on airline behaviour and route development. New methodology analyzes the potential evolution of airport strategies in the next decade and its impact on the distribution of traffic at airports, using a typology of airports.

The coopetition is a phenomenon of establishment and strengthening of the competitive advantages by cooperation of competing firms through strategic alliances, networks and strategic ecosystems. Coopetition strategies combine two contradictory forces: competition and collaboration.

The pioneering researches on coopetition consider that this strategy should become an alternative to strategies based on pure cooperation and strategies based on pure competition. Brandenburger and Nalebuff (1996), Lado et al. (1997) and Bengtsson and Kock (1999, 2000) agree that coopetition is a strategy that holds the greatest potential for firms' performance or, at least, has the greatest impact on variables clearly identified as likely to make them more efficient. Cost savings, sharing of resources and stimulation that promote innovation are among the potential gains from this strategy.

For the aviation industry of Ukraine, which goes through the crises waves, the finding of the ways to develop and implement innovation technologies that will allow to rise the profitability and the access of the aviation services at the same time – is the urgent necessity for the further existence.

The internalization, liberalization and globalization of world market of air traffic and integration of Ukraine into EU requires new approaches to economic performance increase for the aviation enterprises and one of the most promising one is the coopetition strategy building and implementing.

Keywords: competition, cooperation, coopetition, coopetitive strategy, International airport «Boryspil», International Airport «Kyiv (Juliany)».

УДК 332.8:658.26

Докуніна К.І.

аспірант кафедри фінансів та кредиту
Харківського національного університету будівництва та архітектури

ПОРЯДОК ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЖКГ

У статті досліджено актуальне питання розроблення порядку формування економічного механізму енергозбереження на підприємствах житлово-комунального господарства. Визначено етапи запропонованого порядку формування економічного механізму енергозбереження та охарактеризовано кожен із них. Особливість розробленого порядку полягає в упровадженні креативної моделі як засобу візуалізації викликів зовнішнього та внутрішнього середовища підприємств цієї сфери та створення відокремленого структурного підрозділу на підприємствах житлово-комунального господарства – відділу енергоаудиту.

Ключові слова: алгоритм, економічний механізм, енергозбереження, житлово-комунальне господарство, підприємство, програма енергозбереження.

В статье исследован актуальный вопрос разработки порядка формирования экономического механизма энергосбережения на предприятиях жилищно-коммунального хозяйства. Определены этапы предложенного порядка формирования экономического механизма энергосбережения и охарактеризован каждый из них. Особенность разработанного порядка заключается во внедрении креативной модели как средства визуализации вызовов внешней и внутренней среды предприятий этой сферы и создании обособленного структурного подразделения на предприятиях жилищно-коммунального хозяйства – отдела энергоаудита.

Ключевые слова: алгоритм, экономический механизм, энергосбережение, жилищно-коммунальное хозяйство, предприятие, программа энергосбережения.

Постановка проблеми. Кризові явища в політичній, економічній та енергетичній сферах загострили питання, пов'язані зі структурною перебудовою економіки України. Так, на необхідності структурної перебудови економіки України наголошується у Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» [1] та публікаціях відомих українських науковців [2–6]. Однією з першочергових реформ, згідно зі «Стратегією – 2020», визначено реалізацію Програми енерго-незалежності, основними цілями реалізації якої є: перехід до використання енергоефективних технологій та обладнання, диверсифікація шляхів та джерел постачання основних паливно-енергетичних ресурсів (ПЕР), зниження енергоємності виробництва та ін. Щодо останнього, то це питання набуває особливого значення для підприємств сфери житлово-комунального господарства (ЖКГ), які є найбільш енергоємними. Так, енергоємність сфери ЖКГ в Україні за 2015 р. в 1,3 рази перевищує середні значення даного показника по економіці країни у цілому та в 2–4 рази перевищує показники провідних європейських країн. Вирішення цієї проблеми неможливе без належного фінансування заходів енергозбереження, але проведені розрахунки свідчать про те, що в Україні за останні п'ять років заплановані заходи енергозбереження профінансовано менш ніж на 50%. За таких умов виникає потреба у розробленні дієвого механізму виводу економіки України в цілому та підприємств ЖКГ зокрема із кризового стану, що зумовлює особливу актуальність дослідження питань щодо формування економічного механізму енергозбереження (ЕМЕ) на підприємствах цієї сфери.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Значний внесок у розвиток теоретико-методичної бази щодо розроблення економічних механізмів у сфері енергозбереження зробили такі науковці: В.В. Бевз [7], В.В. Джеджула [8], О.О. Кульман [9], Л.М. Павлова [10] та ін. Однак наукові дослідження та пропозиції цих та інших учених не охоплюють усіх аспектів, зокрема питання розроблення порядку формування ЕМЕ на підприємствах ЖКГ. Існує потреба в розробленні методології порядку формування ЕМЕ на підприємствах цієї сфери.

Мета статті. Метою дослідження є розроблення порядку формування ЕМЕ на підприємствах як складової частини методичного забезпечення формування ЕМЕ, у т. ч. на підприємствах ЖКГ, що дасть змогу визначити пріоритетні напрями підвищення ефективності діяльності на підприємствах цієї сфери.

Виклад основного матеріалу дослідження. Необхідність розроблення дієвого механізму виводу економіки України в цілому та підпри-

ємств сфери ЖКГ зокрема із кризового стану актуалізує питання формування ЕМЕ на підприємствах цієї сфери. У рамках даного дослідження сутність ЕМЕ визначено як сукупність економічних методів, способів, форм, інструментів та важелів впливу на економічні відносини та процеси, якими завдяки функціям управління забезпечуються розроблення та реалізація заходів щодо раціонального й економічного споживання енергетичних ресурсів. Проведений аналіз та систематизація наявних в економічній літературі напрацювань [7; 10; 19; 20] та власні дослідження автора щодо теоретико-методичних засад і практичних рекомендацій функціонування економічних механізмів у сфері енергозбереження дали змогу запропонувати алгоритм формування ЕМЕ на підприємствах ЖКГ, реалізація якого представлена як комплекс дій, що має здійснюватися поетапно (рис. 1).

Згідно із запропонованим порядком формування ЕМЕ на підприємствах ЖКГ, на першому етапі здійснюється обґрунтування доцільності формування ЕМЕ, що передбачає комплексне дослідження сучасного стану енергозбереження на підприємствах цієї сфери, яким охоплюється аналіз формування та реалізації заходів і програм енергозбереження в Україні та на підприємствах ЖКГ, а також оцінювання факторів впливу на економічний ефект від впровадження заходів енергозбереження. Доцільність здійснення такого аналізу зумовлюється необхідністю визначення змін у зовнішньому та внутрішньому середовищі підприємства, які можуть призвести до незадовільного стану підприємства та зниження показників діяльності цих підприємств, а також виявлення причин, що призвели до низької ефективності реалізації заходів енергозбереження в межах відповідних програм. Наприкінці цього етапу приймається рішення щодо доцільності та необхідності формування ЕМЕ на підприємстві ЖКГ.

На наступному етапі здійснюється розроблення концепції формування ЕМЕ на підприємствах ЖКГ, яка була розроблена та детально обґрунтована в попередній праці автора [11]. Крім базових елементів ЕМЕ на підприємствах ЖКГ, автором виокремлено допоміжні елементи, які можуть значно впливати на ефективність функціонування ЕМЕ та досягнення поставленої мети його формування, а саме впровадження креативної моделі та створення відокремленого структурного підрозділу на підприємствах ЖКГ – відділу енергоаудиту.

Під креативною моделлю розуміється структура знань предметної галузі, яка включає навігаційну структуру. Зазвичай навігаційна структура виконує функції візуалізації алгоритмів,

що стосуються реакції на виклики зовнішнього середовища, розв'язання внутрішніх проблем системи, підготовки та надання у зовнішній простір системи інформації (меседжів) щодо поточного стану, цілей і стратегій її розвитку. Креативна модель може формувати набір шаблонів, які застосовуються для виконання конкретних завдань [12]. У табл. 1 наведено приклад креативного шаблону формування ЕМЕ на підприємствах ЖКГ, що дасть можливість сформулювати чітке уявлення для всіх залучених до процесу формування й реалізації заходів (програм) енергозбереження осіб про розроблення дієвого ЕМЕ на підприємствах ЖКГ.

Щодо створення відділу енергоаудиту, то роботою такого структурного підрозділу передбачається комплексне енергетичне обстеження підприємства, а саме: збирання вихідних даних щодо обсягів використаних ПЕР підприємством; складання балансів споживання та розподілу ПЕР; аналіз фінансової та технічної інформації; виявлення нераціональних утрат; розроблення рекомендацій щодо економії

(ПЕР). Економічну доцільність створення такого підрозділу розглянемо більш ґрунтовно. Так, для обґрунтування економічної доцільності створення такої структурної одиниці може бути здійснений витратний підхід, запропонований Н.Ю. Подольчак [15], згідно з яким економічна доцільність створення такого відділу у формалізованому виді має такий вигляд:

$$V_{в0} \geq V_{оп} + V_{підг} + V_{орг} \quad (1)$$

де $V_{в0}$ – витрати до створення служби (тис. грн.), наприклад проведення енергоаудиту сторонніми організаціями;

$V_{оп}$ – витрати на оплату працівників відділу (тис. грн.);

$V_{підг}$ – витрати на підготовку працівника – майбутнього енергоаудитора (тис. грн.);

$V_{орг}$ – одноразові витрати на створення відділу енергоаудиту (тис. грн.).

Для оцінювання економічної ефективності розглянемо умовний приклад створення відділу енергоаудиту на підприємствах ЖКГ, де на начальному етапі енергоаудит буде проводити один працівник. Середня заробітна плата у

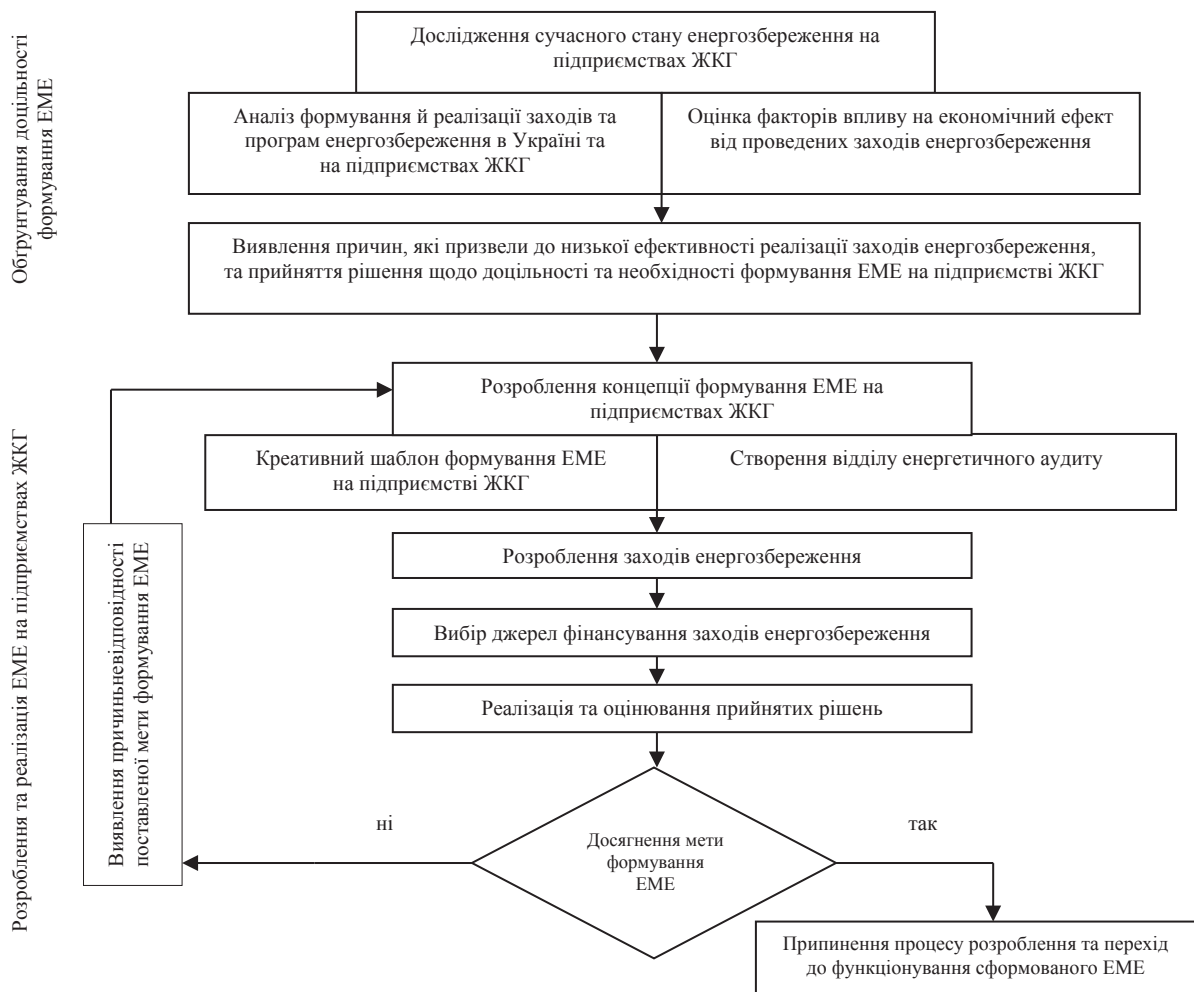

Рис. 1. Алгоритм формування ЕМЕ на підприємствах ЖКГ

Джерело: розроблено автором

сфері адміністративного та допоміжного обслуговування у жовтні 2016 р., за даними Державної служби статистики [16], становила 4 137 грн. Витрати на підготовку працівника відділу – майбутнього енергоаудитора, за даними Центру підготовки енергоменеджерів «КП» [17] – 2 000 грн. Одноразові витрати на створення відділу

енергоаудиту зводяться до закупівлі офісної техніки, необхідного комп'ютерного забезпечення, меблів та інших витрат становитимуть близько 10 000 грн.

Щодо витрат до створення відділу енергоаудиту, то до них можна віднести середню вартість проведення енергоаудиту. Так, за даними

Таблиця 1

Креативний шаблон формування ЕМЕ на підприємствах ЖКГ

Складник	Характеристика
Місія формування ЕМЕ	завдяки застосуванню сучасних економічних інструментів зниження навантаження на бюджет шляхом залучення коштів приватних партнерів у формі ДПП, що сприятиме підвищенню ефективності реалізації запланованих заходів енергозбереження
Система цінностей (відповідно до Енергетичної стратегії [13], Стратегії 2020 [1] та Методики [14])	<ul style="list-style-type: none"> - зниження енергоємності ВВП; - підвищення енергоємності виробництва продукції, виконаних робіт, наданих послуг; - підвищення ефективності реалізації заходів енергозбереження; - зниження навантаження на державний бюджет; зменшення рівня втрат ПЕР
Цілі розроблення ЕМЕ	<ul style="list-style-type: none"> - підготувати основу для розроблення ефективних заходів енергозбереження; - знизити рівень енергоємності виробництва шляхом заміни, ремонту (модернізації) застарілих мереж та обладнання; - забезпечити передбачене програмою повне та своєчасне фінансування заходів енергозбереження
«Двигуни» розвитку	<ul style="list-style-type: none"> - орієнтація на застосування сучасних інструментів реалізації ЕМЕ; - розширення джерел фінансування, зокрема шляхом залучення коштів приватних партнерів у межах ДПП; - упровадження новітніх технологій та облаштування сучасним обладнанням на підприємствах сфери ЖКГ
Головні меседжі щодо формування ЕМЕ	<ul style="list-style-type: none"> - розв'язання за давних проблем, пов'язаних зі зношеністю основних генеруючих потужностей; - диверсифікація джерел фінансування заходів енергозбереження; - оптимізація паливно-енергетичного балансу; - ефективна реалізація інфраструктурних проектів; - зниження споживання ПЕР, що сприятиме зменшенню енергоємності виробництва
Проблеми формування ЕМЕ	<ul style="list-style-type: none"> - нествореність дієвого економічного механізму енергозбереження на підприємстві; - низький рівень виконання державних та регіональних програм енергозбереження; - неналежне фінансування заходів енергозбереження; - кризові явища в країні (політична та економічна нестабільність)
Виклики формування ЕМЕ	<ul style="list-style-type: none"> - глобальна економічна криза; - політично-економічна криза в Україні
Інноваційні механізми	- запровадження ДПП, випуск інфраструктурних облігацій у межах ДПП
Найкраща практика	- успішно реалізовані проекти ДПП за кордоном.
Перезавантаження процесу функціонування ЕМЕ	- законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» щодо розвитку ринку облігацій»
Нерозв'язані проблеми та нові виклики за результатами чинного ЕМЕ	<ul style="list-style-type: none"> - немає політичної волі щодо поширення практики реалізації проектів ДПП державою; - недовіра державі приватних партнерів щодо повернення вкладених коштів; - застосування традиційних механізмів фінансування заходів енергозбереження

Джерело: розроблено автором

[18], енергоаудит для підприємств теплопостачання коштує близько 100 тис. грн. Термін проведення енергоаудиту коливається від 3 до 18 місяців. Для прикладу візьмемо мінімальний термін проведення – три місяці. Підставивши дані у формулу (1), отримуємо:

$$100\ 000 > 4\ 137 * 3 + 2\ 000 + 10\ 000$$
$$100\ 000 > 18\ 411$$

Отже, незважаючи на значну витратність створення відділу енергоаудиту, проведений розрахунок доводить доцільність створення такого відділу на підприємствах ЖКГ. Проте остаточне рішення про створення та функціонування такого відділу на окремому комунальному підприємстві приймає керівництво. При цьому особливу увагу слід звернути на мотивацію працівників підприємства, оскільки сумлінне ставлення до виконання своїх обов'язків і зацікавленість в отриманні винагороди в майбутньому може значною мірою сприяти підвищенню ефективності реалізації програм енергозбереження завдяки обґрунтованим пропозиціям та рекомендаціям працівників підприємства, залучених до розроблення заходів енергозбереження та прийняття ефективних рішень щодо їх впровадження.

Наступним кроком є розроблення заходів енергозбереження, вибір джерел їх фінансування, а також реалізація й оцінювання прийнятих рішень. Розглянемо цей етап докладніше. Щодо розроблення заходів енергозбереження, то на підприємствах ЖКГ вони переважно зводяться до ремонту, заміни чи модернізації застарілого обладнання. Проте під час розроблення заходів енергозбереження на підприємствах цієї сфери додільним було б більше уваги надати споживанню альтернативних джерел енергії й установленню такого устаткування й обладнання, завдяки якому населення отримуватиме більш якісні послуги, що набуває особливої актуальності для підприємств теплопостачання, водопостачання та водовідведення.

Фінансування заходів енергозбереження переважно здійснюється за рахунок основних джерел, але в умовах обмеженого фінансування із державного та місцевого бюджетів та браку власних коштів підприємств особливу увагу необхідно приділити залученню інших джерел фінансування, зокрема коштів міжнародних фінансових інституцій та можливості випуску цінних паперів у межах проектів енер-

гозбереження на підприємствах ЖКГ на засадах державно-приватного партнерства (ДПП).

Реалізація ЕМЕ передбачає, що суб'єкти, які беруть участь у цьому процесі, координують його, реалізують заходи енергозбереження, а також здійснюють контроль та моніторинг цих заходів.

Наприкінці цього етапу здійснюється оцінювання досягнень поставленої мети. Якщо мету досягнуто, припиняється процес розроблення та здійснюється перехід до функціонування сформованого ЕМЕ; у разі невідповідності досягненням поставленої мети з'ясовуються причини виникнення такої невідповідності.

Особливість запропонованого порядку формування ЕМЕ на підприємствах ЖКГ полягає в упровадженні пропозицій та обґрунтувань щодо впровадження креативної моделі як засобу візуалізації викликів зовнішнього та внутрішнього середовища підприємств цієї сфери, створення відділу енергоаудиту, установлення енергозберігаючого обладнання, використання альтернативних джерел енергії та диверсифікації джерел фінансування заходів енергозбереження. Розроблення пропозицій було здійснено з урахуванням реалій функціонування вітчизняних підприємств ЖКГ, що сприятиме покращенню показників діяльності таких підприємств, підвищенню рівня ефективності реалізації заходів та програм енергозбереження на підприємствах цієї сфери.

Висновки. Необхідність розроблення дієвого механізму виводу економіки України у цілому та підприємств сфери ЖКГ зокрема із кризового стану актуалізує питання формування ЕМЕ на підприємствах цієї сфери. У ході дослідження теоретико-методичної бази розроблення економічних механізмів у сфері енергозбереження визначено, що наявні наукові доробки вітчизняних учених не охоплюють усіх аспектів, пов'язаних із цим питанням, зокрема розроблення порядку формування ЕМЕ на підприємствах ЖКГ. З огляду на це, у роботі запропоновано алгоритм формування ЕМЕ на підприємствах ЖКГ, визначено етапи розроблення запропонованого алгоритму та охарактеризовано кожен з етапів.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з розроблення організаційного підходу щодо випуску цінних паперів у межах проектів енергозбереження на підприємствах ЖКГ на засадах ДПП.

Список використаних джерел:

1. Стратегія сталого розвитку «України – 2020» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/documents/18688.html>.
2. Гець В.М. Бар'єри на шляху розвитку промисловості на інноваційній основі та можливості їх подолання / В.М. Гець // Економіка України. – 2015. – № 1. – С. 4–25.
3. Амоша О.І. Удосконалення системи управління інноваціями як умова прискорення структур-

них реформ в Україні / О.І. Амоша, А.І. Землянкін, І.Ю. Підоричева // Економіка України. – 2015. – № 9. – С. 49–65.

4. Солодовнік О.О. Фінансові домінанти структурної перебудови економіки України / О.О. Солодовнік // Схід. – 2010. – № 3(103). – С. 56–59.

5. Солодовнік О.О. Публічно-приватне партнерство в контексті реформування економіки України / О.О. Солодовнік // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства. Економічні науки. – 2012. – Вип. 127. – С. 243–252.

6. Лір В.Е. Енергонезалежність України: досягнення та перспективи / В.Е. Лір // Економіка і прогнозування. – 2016. – № 2. – С. 110–131.

7. Бевз В.В. Розвиток механізму енергозбереження на підприємствах харчової промисловості / В.В. Бевз [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1309/3/r1azvitie.pdf>.

8. Джеджула В.В. Сутність та організаційно-економічні передумови розвитку енергозбереження промислових підприємств / В.В. Джеджула [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ессhаdо_2013_1-2\(1\)_24.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ессhаdо_2013_1-2(1)_24.pdf).

9. Кульман А. Экономические механизмы / А. Кульман. – М. : Прогресс-Универс, 1993. – 189 с.

10. Павлова Л.Н. Финансы предприятий : [учеб. для вузов] / Л.Н. Павлова. – М. : Финансы ; ЮНИТИ, 1998. – 639 с.

11. Докуніна К.І. Концептуальний підхід до формування економічного механізму енергозбереження на підприємствах житлово-комунального господарства / К.І. Докуніна // Економіка і менеджмент: сучасні трансформації в епоху глобалізації : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (29 січня 2016 р.). – Клайпеда, 2016. – С. 134–137.

12. Ярошенко Ф.О., Бушуєв С.Д. Формування креативних моделей управління проектами розвитку системи державних фінансів України / Ф.О. Ярошенко, С.Д. Бушуєв // Фінанси України. – 2011. – № 2. – С. 4–10.

13. Енергетична стратегія України на період до 2030 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.uazakon.com>.

14. Методика розроблення галузевих, регіональних програм енергоефективності та програм зменшення споживання енергоресурсів бюджетними установами шляхом їх раціонального використання [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://esco-ecosys.narod.ru/2012_12/art17.pdf.

15. Подольчак Н.Ю. Організування взаємодії у системі «Підприємство – державна податкова служба» / Н.Ю. Подольчак // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2012. – Вип. 2. – С. 150–156.

16. Державна служба статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.

17. Центр підготовки енергоменеджерів ІЕЕ НТУУ «КПІ» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.facebook.com/Центр-підготовки-енергоменеджерів-ІЕЕ-НТУУ-КПІ-1551897301764252/timeline/>.

18. Методика ціноутворення на енергоаудит підприємств центрального тепlopостачання [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.fond-esco.com.ua/wp-content/uploads/2015/04/Methodika-tsinoutvorennya-na-energoaudit-pidpriyemstv-tsentralnogo-teplopostachannya.pdf>.

19. Гетало Н.С. Економічні механізми стимулювання енергозбереження на підприємствах житлово-комунального господарства : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.04 / Н.С. Гетало. – Харків, 2013. – 21 с.

20. Сердюк Т.В. Організаційно-економічний механізм енергозбереження в промисловості : [монографія] / Т.В. Сердюк. – В. : УНІВЕРСУМ, 2005. – 154 с.

Dokunina K.I.

ALGORITHM OF DEVELOPMENT OF ECONOMIC MECHANISM FOR ENERGY SAVING ON UTILITIES

The need for the development of the effective mechanism of a conclusion of economy of Ukraine in General and on utilities have been analyzed, in particular, the crisis raises the important questions of forming of economic mechanism of energy saving on utilities of this sphere. The actual questions of developing the algorithm of economic mechanism for energy saving on utilities have been analyzed. The stages of the given algorithm of development of economic mechanism for energy saving have been determined in the process of study and each of them has been characterized. The peculiarity of the developed procedure is to implement a model as the tool of creative visualization of the external and internal environment challenges for enterprises in this field, to create of a separate structural unit at the enterprises of housing and communal services the Department of Energy Audit, installation of energy

saving equipment, the use of alternative energy sources and diversification of sources of financing of energy saving measures. Development of proposals was carried out taking into account the realities of the domestic on utilities have been analyzed that will help to improve indicators of activity of such enterprises, enhancing the effectiveness of the implementation of the activities and programmes of energy saving on utilities of this sphere. Promising directions for further research are connected with developing the approach to bond issue due to implement energy saving programs based on public-private partnership within the framework of the in-house projects on utilities.

Keywords: algorithm, economic mechanism, energy, utilities, enterprise, energy saving program.

УДК 65.011

Кравченко М.О.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри менеджменту

Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

ЕКОНОМІЧНА ЕТИМОЛОГІЯ СТІЙКОСТІ

У статті аналізується економічна етимологія терміну «стійкість» та інших близьких за значенням термінів, що використовуються дослідниками для характеристики положення та динаміки систем в економічному середовищі: «рівновага», «стабільність», «стаціонарність», «надійність», «прогнозованість». Визначено, що подібна неоднозначність багато в чому зумовлена відсутністю в сучасній економічній науці базової універсальної теорії. Із цього погляду обґрунтовано доцільність застосування нової системно-структурної (неосистемної) економічної теорії. Результати проведеного етимологічного аналізу дають змогу вважати стійкість більш комплексною, узагальнюючою концепцією, ніж інші розглянуті. Однак усі вони доволі логічно можуть бути покладеними в основу формування концепції стійкості в контексті неосистемної економічної теорії.

Ключові слова: економічна стійкість, економічна рівновага, економічна стабільність, економічна стаціонарність, економічна надійність, економічна прогнозованість.

В статье анализируется экономическая этимология термина «устойчивость» и других близких по значению терминов, используемых исследователями для характеристики положения и динамики систем в экономической среде: «равновесие», «стабильность», «стационарность», «надёжность», «прогнозируемость». Сделан вывод о том, что подобная неоднозначность во многом обусловлена отсутствием в современной экономической науке базовой универсальной теории. С этой точки зрения обоснована целесообразность применения новой системно-структурной (неосистемной) экономической теории. Результаты проведенного этимологического анализа позволяют считать устойчивость более комплексной, обобщающей концепцией, чем другие рассмотренные. Однако все они довольно логично могут быть положены в основу формирования концепции устойчивости в контексте неосистемной экономической теории.

Ключевые слова: экономическая устойчивость, экономическое равновесие, экономическая стабильность, экономическая стационарность, экономическая надёжность, экономическая прогнозируемость.

Постановка проблеми. Одним з актуальних напрямів наукових досліджень, необхідність розвитку яких підвищується в періоди економічного спаду, є забезпечення економічної стійкості суб'єктів господарювання. Незважаючи на те що концепція економічної стійкості є достатньо глибоко та всебічно дослідженою, вона має досить неоднозначну формалізацію. Така неоднозначність і певний методологіч-

ний плюралізм, що спостерігається в напрямі дослідження умов та критеріїв стійкості, багато в чому зумовлені тим, що в сучасній економіці відбувається часта зміна домінуючих теорій, тоді як базова універсальна теорія відсутня. Економіка знаходиться в її пошуку.

На підтвердження можливості оформлення такої теорії доцільно навести слова П. Самуельсона, який зазначав, що наявність аналогій